

Warszawa, 23 lutego 2021 r.

Tylko co szósty nauczyciel był przygotowany do nauczania zdalnego

Aż 85 proc. nauczycieli deklaruje brak doświadczenia w wykorzystywaniu narzędzi nauki zdalnej, a zaledwie 5 proc. z nich określa swoje umiejętności w tym zakresie jako bardzo dobre. Jednocześnie, tylko 8 proc. uczniów postrzega kompetencje nauczycieli w obszarze nauki zdalnej jako wysokie, a aż 62 proc. przebadanych uczniów uważa zdalną formę nauczania jako nieefektywną. Pandemia pokazała też nowy wymiar wykluczenia sprzętowego. O ile aż 97 proc. gospodarstw domowych dysponowało co najmniej jednym komputerem, to w momencie przeniesienia nauki do domu barierą okazała się konieczność współdzielenia sprzętu między uczącym się rodzeństwem, ograniczenia przepustowości łącza lub limitowana wielkość wielkości miesięcznego transferu danych. To wnioski płynące z przygotowanego przez Polski Instytut Ekonomiczny policy paper „Cyfrowe wyzwania stojące przed polską edukacją”.

– Pandemia COVID-19 radykalnie zmieniła rzeczywistość edukacyjną w Polsce. Przede wszystkim ujawniła bariery związane z deficytem kompetencji po stronie nauczycieli i uczniów w zakresie wykorzystywania narzędzi cyfrowych. Czynniki w postaci nierównego dostępu do infrastruktury i konieczności współdzielenia sprzętu przyczyniają się do wzrostu luki edukacyjnej. Problemami są także ograniczona możliwość monitorowania aktywności i postępów w nauce uczniów oraz konieczność znacznie zwiększonego zaangażowania rodziców w proces edukacyjny. Zdalny tryb nauczania wpłynął także na pogorszenie relacji między uczniami oraz między nauczycielami i uczniami. Głównym wyzwaniem takie zastosowanie narzędzi cyfrowych w polskim systemie edukacji które nie będzie prostym przeniesieniem nauki stacjonarnej do internetu, ale pozwoli na wykorzystanie wszystkich atutów nowych narzędzi i źródeł treści – mówi Ignacy Świącicki, kierownik zespołu gospodarki cyfrowej Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

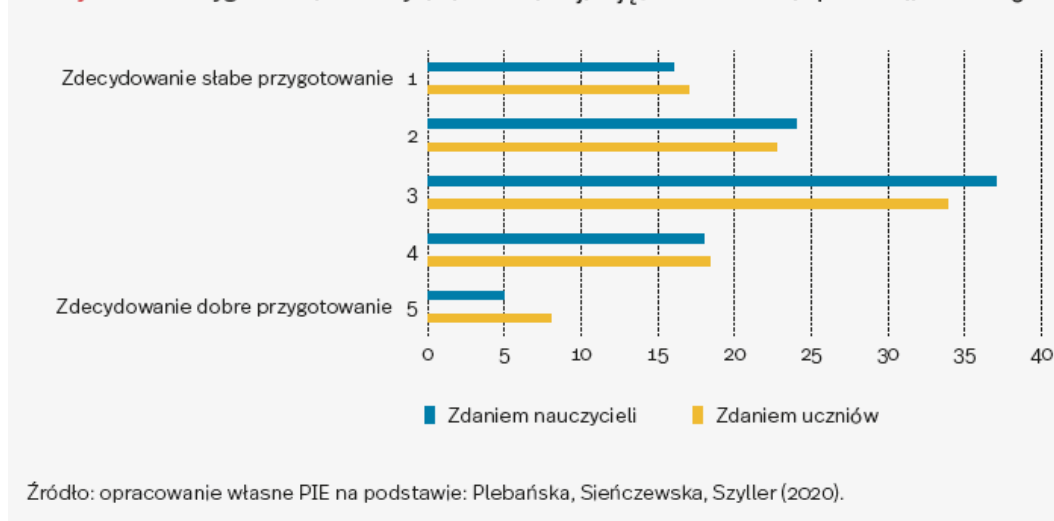
Zdalne nauczanie pogłębia nierówności

Wprawdzie aż 85 proc. przebadanych placówek deklaruje zdolność do prowadzenia nauczania w trybie zdalnym, jednak w mniejszych ośrodkach czy szkołach wiejskich częstymi barierami są konieczność współdzielenia sprzętu, problemy z przepustowością sieci oraz nieznajomość oprogramowania. Ponadto, ok. 4,5 proc. 15-letnich dzieci w Polsce nie ma spokojnego miejsca do nauki w domu. Dla takich uczniów, jak również dla tych z niepełnosprawnościami oraz mniej zdolnych, zdalny tryb nauczania jest źródłem zwiększania dystansu do dzieci mających dostęp do lepszych warunków edukacyjnych. Problemem jest także przerzucenie dużej części odpowiedzialności za naukę na rodziców – 21 proc. z nich poświęca na wspieranie jednego dziecka w nauce zdalnej co najmniej pięć godzin dziennie, 18 proc. co najmniej cztery godziny, a 20 proc. co najmniej trzy.

Cyfrowa transformacja warunkiem sprostanie wymogom zdalnej edukacji

W trakcie pandemii brakowało w Polsce zakrojonych na szeroką skalę reprezentatywnych badań nad sytuacją w obszarze edukacji, w tym barierami po stronie szkół, nauczycieli i uczniów, czy stratą edukacyjną. Bazując na dostępnych opracowaniach, można jednak wskazać na kilka zjawisk. W przypadku nauczycieli największym problemem oprócz niedostatecznych kompetencji cyfrowych był deficyt w zakresie przygotowania metodycznego, pozwalającego wybierać optymalne narzędzia, metody i treści nauczania. Duży dysonans jest widoczny w obszarze postrzegania kwestii technologicznej sprawności kadry nauczycielskiej przez dyrektorów a faktycznymi umiejętnościami w tym zakresie. 78 proc. dyrektorów szkół w Polsce jest zdania, że nauczyciele posiadają niezbędne umiejętności do kształcenia na odległość. Tymczasem w grupie 3 tys. przebadanych nauczycieli, tylko 5 proc. z nich określiło swoje przygotowanie do prowadzenia zajęć zdalnych jako bardzo dobre, zaś kolejne 40 proc. deklaruowało przygotowanie w stopniu małym lub umiarkowanym. Przekłada się to m.in. na traktowanie przez nauczycieli kontaktu online z uczniami jako formy zadawania prac do samodzielnego wykonania, na czym najbardziej tracą uczniowie słabsi i nieposiadający wystarczającego wsparcia ze strony rodziców.

▾ Wykres 8. Przygotowanie nauczycieli do realizacji zajęć online w czasie pandemii COVID-19

Jak uzdrowić edukację po pandemii?

Wśród rekomendacji działań w krótkim horyzoncie czasowym znajdują się przede wszystkim zapewnienie uczniom opieki psychologicznej wspierającej ich w radzeniu sobie ze spowodowanym izolacją społeczną stresem, monitoring nauczania poprzez utrzymanie kontaktu z uczniami i rodzicami, wspieranie uczniów defaworyzowanych oraz troska o dobór odpowiednich pod względem jakości, a przede wszystkim dostępności, narzędzi transferu wiedzy.

– *Pandemia COVID-19 zrewolucjonizowała sposób funkcjonowania systemu edukacyjnego. Dlatego oprócz koniecznych do wdrożenia w szybkim tempie rozwiązań, kluczowe jest spojrzenie średnio- i długoterminowe. Ograniczenie luki i straty edukacyjnej będzie możliwe, jeżeli w porę zdiagnozujemy ich źródła oraz dostosujemy rozwiązania w możliwie największym stopniu do indywidualnych preferencji uczniów. Taka diagnoza powinna być zakorzeniona w wynikach egzaminów zewnętrznych oraz rzetelnych badaniach międzynarodowych jak np. PISA. Ponadto, konieczne jest opracowanie kompleksowego planu nadrabiania zaległości edukacyjnych wraz z projektem jego sfinansowania. Z kolei w długim okresie najważniejsze będą działania na rzecz równej i sprawiedliwej transformacji cyfrowej polskiej edukacji. Chodzi tu przede wszystkim o przygotowanie uniwersalnych platform edukacyjnych, zwiększenie dostępu do infrastruktury cyfrowej, włączenie edukacji online do zmodyfikowanej podstawy programowej oraz szeroko zakrojone programy zwiększające kompetencje cyfrowe nauczycieli wraz z minimalnymi standardami w tym zakresie – mówi Tomasz Gajderowicz z Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Evidence Institute, współautor raportu.*

***

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Obszary badawcze Polskiego Instytutu Ekonomicznego to przede wszystkim handel zagraniczny, makroekonomia, energetyka i gospodarka cyfrowa oraz analizy strategiczne kluczowych obszarów życia społecznego i publicznego. w Polsce. Instytut wykonuje analizy i ekspertyzy na potrzeby realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także popularyzuje polskie badania naukowe w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych w kraju i za granicą.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl